

12. 3. 2024

Veďte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Inkorporace obchodních podmínek ve smyslu § 1751 odst. 3 občanského zákoníku

Inkorporace obchodních podmínek představuje v rámci kontraktačního procesu způsob jejich začlenění do smlouvy, resp. souhrn podmínek, které musí být naplněny, aby se obchodní podmínky staly (závaznou) součástí smlouvy. Stěžejní právní úpravu inkorporace obchodních podmínek najdeme v zákoně č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“ nebo „OZ“), který ji však upravuje pouze poskrovnu v několika málo odstavcích. S tímto tématem se tak v teorii i praxi pojí značné množství nezodpovězených otázek.

V tomto článku se proto pokusíme zaměřit na vybrané otázky pojící se s § 1751 odst. 3 OZ, který připouští ve vztazích mezi podnikateli inkorporaci obchodních podmínek pouhým odkazem bez dodatečných podmínek.

Vrátíme-li se na začátek k samotným zákonným požadavkům, jež jsou kladeny na řádné včlenění obchodních podmínek do smlouvy, lze rozlišovat, zda se jedná o:

- inkorporaci obchodních podmínek vypracovaných odbornými nebo zájmovými organizacemi do smluv uzavíraných mezi podnikateli (§ 1751 odst. 3 OZ) nebo
- inkorporaci ostatních obchodních podmínek do jakýchkoliv závazkových vztahů nebo inkorporaci obchodních podmínek podle předchozího bodu do smluv neuzavíraných mezi podnikateli (§ 1751 odst. 1 věta první OZ).

Pokud nejsou splněny zákonné požadavky pro inkorporaci, nevede to k neplatnosti smlouvy (případně její části) či obchodních podmínek, nýbrž se v takovém případě k daným obchodním podmínkám nebude přihlížet, neboť se nestaly součástí smlouvy.[\[1\]](#)

Obecné pravidlo dle § 1751 odst. 1 OZ

Ustanovení § 1751 odst. 1 OZ obsahuje obecné pravidlo včlenění obchodních podmínek, jež se uplatní jak v podnikatelských právních vztazích, spotřebitelských právních vztazích, právních vztazích s veřejnoprávní korporací či v jakýchkoliv jiných právních vztazích. V kontextu citovaného ustanovení současně není řešena otázka tvůrce obchodních podmínek (autorem obchodních podmínek mohou být podnikatelé, nepodnikatelé, zájmové nebo odborné organizace či jiné subjekty).

OZ přesto upravuje zákonné požadavky na inkorporaci obchodních v rozsahu citovaného ustanovení, podle něhož platí, že: „část obsahu smlouvy lze určit odkazem na obchodní podmínky, které navrhovatel připojí k nabídce nebo které jsou stranám známy“.[\[2\]](#)

Z uvedeného lze dovodit, že pro začlenění obchodní podmínky dle obecného pravidla[\[3\]](#) je třeba zásadně (i) dostatečně určitý odkaz ve smlouvě a (ii) seznámení se či připojení.

K prvnímu zákonnému požadavku - odkazu - je nutno uvést, že musí vyjadřovat vůli stran spočívající v chtění být předmětnými obchodními podmínkami vázány[\[4\]](#). V praxi se lze často setkat s odkazem,

jež bývá výslovnou součástí nabídky a následně je spolu s ní i akceptován. Lze se však i setkat s případy, kdy je odkaz na smluvní podmínky uveden i na jiném dokumentu (jenž však tvoří nedílnou součást smlouvy), případně může být domluven i v předmluvním stadiu nebo v rámcové smlouvě. Pakliže by však byl odkaz uveden pouze v dokumentech, které nemají smluvní povahu[5], nebude se ve většině případů jednat o dostačující odkaz ve smyslu § 1751 odst. 1 OZ.[6]

K druhému zákonnému požadavku, jenž spočívá v „seznámení se“ nebo „připojení“, lze stručně uvést, že smluvní strany musí obchodní podmínky rovněž znát, případně musí být ke smlouvě připojeny. Pouhý odkaz proto není dostačující (vyjma inkorporace ve věcně vymezených případech dle § 1751 odst. 3 OZ)[7].

Zákonný požadavek spočívající v této „známosti“ obchodních podmínek stranami je třeba vykládat ve smyslu § 4 odst. 2 OZ[8]. Pro inkorporaci není tedy nutno prokazovat, že se s nimi strany skutečně seznámily (a znalosti daných obchodních podmínek ověřovat či testovat). Jako zcela dostatečné lze považovat možnost smluvní strany se s obchodními podmínkami seznámit (pročíst si jejich obsah), a to v průběhu kontraktačního procesu předtím, než s nimi byl vysloven souhlas. Na důkaz toho strany typicky ve smlouvě podepisují prohlášení či přikládají doložku, že se s obchodními podmínkami seznámily.[9] Toto prohlášení plní funkci jakéhosi potvrzení, že strany měly příležitost se s obsahem podmínek seznámit (nehledě na to, zda tak skutečně učinily). Aby bylo prohlášení o seznámení s obchodními podmínkami právně relevantní, nemůže být toto prohlášení umístěno pouze v rámci samotných obchodních podmínek. Seznámení ve smyslu § 1751 odst. 1 OZ lze ale prokázat i jinak než výslovným prohlášením smluvní strany.[10]

Občanský zákoník rozeznává alternativu k seznámení, čímž je tzv. připojení. Jsou-li obchodní podmínky připojeny ke smlouvě, podmínku „seznámení se“ s nimi není nutné nijak zvlášť zkoumat. Za „připojení“ lze považovat například vytištění smluvních podmínek na zadní stranu listiny (často ve formě formuláře), fyzické spojení pomocí kancelářské sponky, sešitím nebo zajištěním, vložení do sdílené složky anebo také společné fyzické předání spolu se samotnou smlouvou. Samozřejmě je rovněž vhodné elektronické připojení jako přílohu k e-mailu.[11]

Inkorporační pravidla dle § 1751 odst. 3 OZ

V komparaci s výše uvedeným lze uvést, že inkorporační pravidlo ve smyslu § 1751 odst. 3 OZ umožňuje do smlouvy začlenit pouze obchodní podmínky vypracované odbornými nebo zájmovými organizacemi, a to výhradně v právních vztazích mezi podnikateli[12]. Současně lze tyto podmínky inkorporovat na základě pouhého odkazu (s náležitostmi podobnými obecnému inkorporačnímu režimu dle § 1751 odst. 1 OZ).[13]

Ve smyslu citovaného ustanovení se neuplatní pravidla ohledně „připojení“ nebo „známosti“ obchodních podmínek. Důvodová zpráva k uvedenému sděluje, že není nutné splnit obě tyto podmínky, neboť cílem odlišného režimu je usnadnit a zrychlit inkorporaci obchodních podmínek mezi podnikateli (a to zejména u těch, jejichž obsah zaručuje odbornost nebo specializaci). Průměrný podnikatel by však měl být s takovými podmínkami obeznámen.[14]

Ustanovení § 1751 odst. 3 OZ se proto využije jen na určitý druh obchodních podmínek (věcné vymezení) a na určitý okruh závazkových vztahů (osobní vymezení).[15] Ve vztahu k tomuto ustanovení se lze setkat s výkladem restriktivním či extenzivním.

A. Restriktivní výklad § 1751 odst. 3 OZ

Restriktivní výklad obchodních podmínek odpovídá doslovnému znění zákona. Podle tohoto pojetí se citované ustanovení aplikuje toliko na obchodní podmínky, které vypracovaly tzv. odborné nebo

zájmové organizace (nikoliv jiné osoby).

Kritérium tzv. „*tvůrce obchodních podmínek*“, specifikované jako odborné nebo zájmové organizace, které definuje určité obchodní podmínky jako zvláštní typ kvalifikovaných obchodních podmínek, je v současné právní teorii a praxi nejednoznačné a vyvolává otázky ohledně jeho přesného vymezení. Tento nedostatek ohledně definice a rozsahu „*tvůrce obchodních podmínek*“ může vést k právním nejistotám při aplikaci a interpretaci relevantních ustanovení občanského či obchodního práva. Z tohoto důvodu je potřeba podrobnější právní analýzy a možná i legislativní úpravy, aby bylo možné lépe pochopit a efektivně aplikovat uvedené kritérium v kontextu kvalifikovaných obchodních podmínek.[\[16\]](#)

V souvislosti s terminologií používanou v § 1751 odst. 3 OZ vyvstávají dvě hlavní úskalí: nejprve je třeba vyložit, co přesně znamenají odborné a zájmové organizace, neboť zákon tyto pojmy nedefinuje ani blíže nespecifikuje. Dále je třeba rozhodnout, zda se k tomuto ustanovení má uplatnit materiální korektiv vycházející z teleologického výkladu právní úpravy obchodních podmínek, nebo zda se má výklad opírat pouze o formální kritéria.

K výkladu pojmu „*odborné a zájmové organizace*“ lze uvést, že zákon nedefinuje ani pojem „*organizace*“, což potvrzuje i absence jeho vymezení ve slovníku právních pojmů. Obecná definice pojmu „*organizace*“ naznačuje, že by organizace měla být považována za právnickou osobu v právním slova smyslu[\[17\]](#). Odborné a zájmové organizace by tedy měly být právnické osoby, které vykonávají odbornou nebo zájmovou činnost a vydávají obchodní podmínky v rámci této činnosti[\[18\]](#). Zda právnická osoba vykonává zájmovou či odbornou činnost, můžeme zjistit například z obchodního rejstříku z údajů o účelu a předmětu činnosti právnické osoby nebo ze zakladatelských dokumentů. Typické označení činnosti těchto organizací zahrnuje například obecně prospěšné činnosti, ochranu zájmů spotřebitelů, podporu poctivého obchodního styku či rozvoj podnikání a obchodu. Na základě tohoto výkladu lze dojít k závěru, že do této kategorie budou spadat různé spolky, ústavy, obecně prospěšné společnosti, oborová nebo nadoborová podnikatelská sdružení atd. Těmito organizacemi mohou v českém právním prostředí být například dTest, o.p.s., Hospodářská komora, Sdružení obrany spotřebitelů - Asociace, z.s., Sdružení českých spotřebitelů, z.ú.[\[19\]](#)

Z nejznámějších zahraničních kvalifikovaných obchodních podmínek lze pak zmínit například smluvní podmínky FIDIC, vzorové podmínky ISDA, zásady mezinárodních obchodních smluv UNIDROIT, vykládací pravidla INCOTERMS nebo principy evropského smluvního práva PECL.

Na druhou stranu z jazykového výkladu ustanovení vyplývá, že za odborné a zájmové organizace by se neměly považovat jiné třetí strany, včetně podnikatelských subjektů, i když mohou na daném trhu vystupovat jako jeho přední představitelé. Tyto obchodní podmínky by měly být inkorporovány v režimu § 1751 odst. 1 OZ s důrazem na prokazování jejich známosti (dle podmínek uvedených výše).

Tento závěr interpretace pojmu „*organizace*“ je konzervativní ve svém pozitivním významu a poskytuje subjektům obchodního právního vztahu vyšší právní jistotu ohledně toho, zda lze konkrétní obchodní podmínky platně včlenit prostřednictvím zjednodušeného procesu dle § 1751 odst. 3 OZ.

B. Extenzivní výklad § 1751 odst. 3 OZ

Druhou spornou otázkou je, zda by se měl na toto ustanovení vztahovat nějaký materiální korektiv, jenž by vyplýval z teleologického výkladu právní úpravy týkající se obchodních podmínek.

Teleologický výklad může vést k závěru, že je třeba uplatnit materiální korektiv ve vztahu k odborným nebo zájmovým organizacím, a to až do takové míry, kdy se za odbornou nebo zájmovou organizaci může považovat jakákoliv právnická osoba (organizace), která naplní účel a hodnoty

sledované řešeným ustanovením (v porovnání s restriktivním - formálním - výkladem, jenž se zaměřuje pouze na doslovné znění zákona).

Koncept „odborné a zájmové organizace“ se zohledněním materiálního korektivu implikuje existenci určitých atributů, především materiální nezávislosti daného subjektu, který vydává kvalifikované obchodní podmínky, na stranách smlouvy. Tento požadavek má za cíl zabezpečit, že zjednodušená inkorporace obchodních podmínek se aplikuje pouze na ty podmínky, které nebyly vytvořeny s cílem podporovat zájem jedné ze smluvních stran v konkrétním právním vztahu. Ignorování tohoto materiálního korektivu by mohlo vést k nežádoucí situaci, kde by subjekty spojené s určitým podnikatelským subjektem mohly zřizovat umělé odborné či zájmové organizace za účelem vydávání kvalifikovaných obchodních podmínek, které by primárně reflektovaly zájmy tohoto konkrétního subjektu, čímž by byl formálně splněn požadavek pro zjednodušenou inkorporaci, avšak bez reálného přihlídnutí k obecným zájmům.[20]

Další atribut „*odborné a zájmové organizace*“ lze vnímat v zajištění jisté míry odbornosti nebo alternativně zájmovosti organizace, kdy postačí, že bude dosažena alespoň jedna z těchto dvou hodnot.[21]

Při aplikaci materiálního korektivu lze rozšířit pojem obchodních podmínek tak, aby zahrnoval i ty podmínky, které byly vydány podnikatelem a jsou obecně známy průměrnému informovanému podnikateli v příslušném oboru nebo odvětví. Tento výklad umožňuje inkorporaci do smlouvy nejen obchodních podmínek vydávaných předními představiteli specifického trhu, ale také těch, které jsou v komerční praxi běžně používány jako standardní nebo vzorové obchodní podmínky. Tímto přístupem se posiluje právní jistota a reflektuje se reálná praxe obchodního styku, kdy podnikatelé často vycházejí z obchodních podmínek, které jsou ve svém odvětví široce uznávané a respektované.

V konečném důsledku tak vyvstává otázka, který z výše uvedených přístupů, resp. výkladů využít.

Koho lze tedy považovat za „odbornou nebo zájmovou organizaci“ ve smyslu § 1751 odst. 3 OZ?

K tomu, abychom našli odpověď na výše uvedené dilema, je nutno zabývat se zejména smyslem a ochranným účelem § 1751 odst. 3 OZ. Zamýšleným smyslem citovaného ustanovení je zjednodušení inkorporačního procesu obchodních podmínek ve vztahu mezi podnikateli (B2B, nikoliv mezi vztahy jiných osob), u nichž právě zákonodárce presumuje jistou míru profesionality a odbornou péči ve smyslu § 5 OZ[22] (lze předpokládat, že podnikatel neučiní součástí smlouvy obchodní podmínky, s jejichž obsahem by nebyl srozuměn).[23]

Zákonné požadavky, které jsou kladeny na druh obchodních podmínek ve smyslu § 1751 odst. 3 OZ, jsou obchodní podmínky vypracované právníkem osobou (organizací), která se vyznačuje určitou odborností (např. specializace tvůrce v daném oboru) či zájmovostí (např. ochrana výrobců nějakého produktu).

Cílem je zdůraznit určité míry nezávislosti tvůrce obchodních podmínek vůči smluvním stranám, což se projevuje zájmovou neutralitou vzhledem ke konkrétním stranám inkorporujícím tyto podmínky. Současně je zdůrazněna i jeho odborná kvalifikace k přípravě daných podmínek. Důležité je také zmínit, že v oblasti závazkového práva panuje princip autonomie vůle[24], proto je obtížné najít odůvodnění pro existenci veřejného zájmu, který by kladl překážky zjednodušené inkorporaci určitých obchodních podmínek zejména v situaci, kdy s takovým postupem oba podnikatelé (profesionálové) souhlasí (vyjma adhezních smluv, nutnosti chránit slabší stranu či jiných obecně uznávaných omezení kontraktačního procesu). V kontextu ochranného účelu § 1751 odst. 3 OZ lze argumentovat, že v případě obchodních podmínek vypracovaných třetí stranou, na kterých se

smluvní strany shodly, lze tento ochranný účel považovat za naplněný.

V rámci odborného diskurzu se lze proto přiklánět k materiální interpretaci obchodních podmínek, jež je v souladu s primárním cílem § 1751 OZ, který spočívá v zajištění inkorporace toliko těch obchodních podmínek, které byly smluvními stranám známy, nebo u nichž jejich znalost smluvními stranami mohla a měla být důvodně očekávána. Tento pohled na řešenou věc je podložen i přesto, že důvodová zpráva k problematice zjednodušené inkorporace neuvádí explicitní vysvětlení pro presumptivní znalost určitých typů obchodních podmínek[25]. Mělo by se očekávat, že takový předpoklad reflektuje reálné podmínky a praxi v obchodním prostředí.

Požadavek, aby podnikatelé byli obeznámeni se všemi kvalifikovanými podmínkami, jak domácími, tak zahraničními, lze považovat za nereálný a nepřiměřený. Nelze očekávat, že zákonodárce by od podnikatelů vyžadoval znalost všech kvalifikovaných obchodních podmínek, aniž by zároveň akceptoval zjednodušenou inkorporaci podmínek, které byly vydány prominentními podnikatelskými subjekty a jsou běžně známy průměrnému odborníkovi v daném oboru či odvětví. Z těchto důvodů lze dospět k závěru, že při interpretaci kvalifikovaných obchodních podmínek je nezbytné uplatnit materiální korektiv podle § 4 odst. 2 a § 5 odst. 1 OZ, což vede k závěru, že zjednodušená inkorporace obchodních podmínek je přípustná u těch kvalifikovaných podmínek, které jsou známy průměrnému informovanému podnikateli v relevantním oboru nebo odvětví.

Závěr

Závěrem lze konstatovat, že inkorporační pravidlo podle § 1751 odst. 3 OZ lze chápat jako dostatečný důvod pro vytvoření samostatné kategorie obchodních podmínek (nikoliv kategorii redundantní ve vztahu k inkorporačním pravidlům dle § 1751 odst. 1 OZ), neboť přináší významnou úlevu při začleňování odborných a zájmových obchodních podmínek mezi podnikateli. Kvalifikované podmínky mohou být začleněny bez nutnosti důkladné známosti či jejich připojení, což usnadňuje obchodní vztahy a reflektuje specifika daného odvětví.

Cílem specifického režimu inkorporace obchodních podmínek, jak je definován v § 1751 odst. 3 OZ, je jednak zefektivnění kontraktačního procesu prostřednictvím zjednodušení a zrychlení, a jednak využívání takových obchodních podmínek, které jsou teoreticky výsledkem úsilí odborných či zájmových organizací a v daném oboru jsou považovány za univerzálně akceptovatelné a široce aplikovatelné. Toto ustanovení tedy reflektuje potřebu efektivního a praktického řešení obchodních vztahů, současně však klade důraz na odbornost a univerzální použitelnost těchto podmínek v relevantním obchodním sektoru.

Mgr. Kristýna Dvořáková,
advokátní koncipientka

VEDEME SVĚTEM PRÁVA

MT Legal s.r.o., advokátní kancelář

Praha | Brno | Ostrava

Tel.: +420 222 866 555
Fax: +420 222 866 546
e-mail: info@mt-legal.com

[1] Bejček, Josef, Josef Kotásek a Monika Příkazská a kolektiv. Obchodní podmínky. Brno: Masarykova univerzita, 2016, s. 51-64.

[2] Srov. § 1751 odst. 1 první věta OZ

[3] Srov. § 1751 odst. 1 OZ.

[4] Odkaz na obchodní podmínky, např. na jejich uveřejnění na internetových stránkách jedné ze stran, není dostatečný ve smyslu citovaného ustanovení. K tomu závěru dospěl Ústavní soud ve svém usnesení I.ÚS 2619/08 ze dne ze dne 18. 11. 2008.

[5] Tímto dokumentem může být např. ceník či reklamní materiály.

[6] Šilhán, J. Komentář k § 1751, in Petrov, J., Výtisk, M., Beran, V. a kol. Občanský zákoník. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023.

[7] K tomuto závěru dospěl Nejvyšší soud České republiky v rozhodnutí ze dne 24. 8.2017, sp. zn. NS 33 Cdo 282/2016.

[8] § 4 odst. 2 OZ: „Činí-li právní řád určitý následek závislým na něčí vědomosti, má se na mysli vědomost, jakou si důvodně osvojí osoba případu znalá při zvážení okolností, které jí musely být v jejím postavení zřejmé. To platí obdobně, pokud právní řád spojuje určitý následek s existencí pochybnosti.“

[9] K tomu například usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 6. 9. 2026, sp.zn. NS 23 Cdo 240/2015, v rámci nějž je uvedeno: „Musí být splněna podmínka, že obchodní podmínky byly stranám známé nebo k návrhu přiložené. Tato podmínka je splněna, neboť žalovaná ve smlouvách prohlásila, že se s obchodními podmínkami seznámila a souhlasí s nimi.“

[10] Šilhán, J. Komentář k § 1751, in Petrov, J., Výtisk, M., Beran, V. a kol. Občanský zákoník. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023.

[11] Ibid.

[12] Podnikatelem se přitom rozumí osoby ve smyslu § 420 a 421 OZ.

[13] HULMÁK, Milan. Občanský zákoník: komentář. V, Závazkové právo: obecná část (§ 1721-2054).

V Praze: C.H. Beck, 2014.

[14] Důvodová zpráva k zákonu č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník. Nakladatelství C. H. Beck.

[15] Bejček, Josef, Josef Kotásek a Monika Příkazská a kolektiv. Obchodní podmínky. Brno: Masarykova univerzita, 2016, s. 51-64.

[16] Bejček, Josef, Josef Kotásek a Monika Příkazská a kolektiv. Obchodní podmínky. Brno: Masarykova univerzita, 2016, s. 51-64.

[17] Srov. § 20 OZ.

[18] Tyto obchodní podmínky lze označit jako „vzorové“ či „kvalifikované“.

[19] Ibid.

[20] Šilhán, Josef. In: Petrov, Jan. Občanský zákoník: komentář. V Praze: C.H. Beck, 2017.

[21] Ibid.

[22] § 5 odst. 1 OZ: „Kdo se veřejně nebo ve styku s jinou osobou přihlásí k odbornému výkonu jako příslušník určitého povolání nebo stavu, dává tím najevo, že je schopen jednat se znalostí a pečlivostí, která je s jeho povoláním nebo stavem spojena. Jedná-li bez této odborné péče, jde to k jeho tíži.“

§ 5 odst. 2 OZ: „Proti vůli dotčené strany nelze zpochybnit povahu nebo platnost právního jednání jen proto, že jednal ten, kdo nemá ke své činnosti potřebné oprávnění, nebo komu je činnost zakázána.“

[23] Bejček, Josef, Josef Kotásek a Monika Příkazská a kolektiv. Obchodní podmínky. Brno: Masarykova univerzita, 2016, s. 51-64.

[24] Srov. § § 1725 OZ.

[25] Důvodová zpráva k zákonu č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník. Nakladatelství C. H. Beck.

Další články:

- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporační autonomie](#)
- [Zákon Lugového: jak Rusko přepisuje pravidla mezinárodních arbitráží](#)
- [Novelizace nařízení EU o odlesňování \(EUDR\)](#)
- [Prekluze důvodu neplatnosti VH](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)